

NIERUCHOMY (31) ai

W pisowni łącznej (30), w rozłącznej (1).

e jasne; -o- (19), -ó- (3); -o- *GosłCast*; -o- : -ó- *SarnStat* (18:3).

sg m N nieruchomy (2). ◇ f N nieruchoma (1). ◇ G nieruchoméj (2); -éj (1), -(e)j (1). ◇ A nieruchomą (1). ◇ L nieruchom(e)j (1). ◇ n N nieruchom(e) (1). ◇ L nieruchom(e)m (1). ◇ pl N subst nieruchomé (8). ◇ G nieruchomych (5). ◇ A m pers nieruchomé (1). subst nieruchomé (5). ◇ L nieruchomych (3).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XIX w. s.v. ruchomy.

Nie poruszający się; nie dający się poruszyć; immobilis Calep, JanStat, Cn; inagitabilis Cn (31) : KlonŻal B4; Calep 508b; GosłCast 40; Ale ktorzy ná lądzie miefzkáiąc nie znáią Morzá/ á z nieruchomey ziemie żywność máią KlonFlis B2.

W przeciwstawieniu: »nieruchomy ... ruchomy« (5): ActReg 76; Teftámenty nie o rzeczách nie ruchomych, áni dziedzicznych máiętnoścíaćh: ále tylko o rzeczách ruchomych y Królewfkich niech będą czynioné. SarnStat 709, 156, 709, 1226.

Wyrażenia: praw. »dobra nieruchome« = nieruchomości; bona immobilia, res immobiles JanStat, Cn [szyk 16:1] (17): Około dobr nieruchomych, obiecuie szczyrze ImP Hetman przyczynic się doKrola I.M. ActReg 76; IEfli Zyd ná dzierżenie imięnia/ álbo ná lifty dóbr nieruchomych pieniędzy pożycz/ á tego ten którego rzecz ieft dowiedzie: My vftáwiamy/ áby Zydowi y pieniądze y lifty zaftáwne były odłádzoné. SarnStat 256, 156, 190, 194, 218, 253 (16).

praw. »máiętność nieruchoma« = nieruchomości (2): ále fie to ma rozumieć nie o ípadkácb máiętnościi nieruchoméy, ále o wniesieniu, y o summách pieneznych SarnStat 1266, 1267.

praw. »rzeczy nieruchome« = nieruchomości (4): NA Wyłożonych Sądziech/ bywáią łádzone [...] targi/ vmowy/ obwiázania,/ około wśzelkich rzeczy ruchomych y nieruchomych GroicPorz 12v; [ustawiamy] áby o pieniądze álbo o którąkolwiek rzecz/ ták ruchomą iáko nieruchomą [pro ...re mobili vel immobili JanStat 1116]/ álbo in caufa criminali, która fie dotyczy ośoby/ álbo rzeczy Zydowfkiey/ żaden Krześciánin nie był dopuřczon przeciwko Zydowi ku świádectwu/ iedno z Krześciáninem á z Zydem. SarnStat 250, 108, 709.

[praw. »własność nieruchoma« = nieruchomości: włáfność ieft dwoiáka/ ruchoma y nieruchoma. Nieruchoma ieft/ ktora z iednego mieyfca ná drugie przeniesioná być niemoże. To też ieft dwoiáka ftoiąca/ iáko fá domy/ folwárki/ etc. y leżąca / iáko fá role/ zapuřty/ etc. SzczerbSpecSax 483 (Linde s.v. ruchomy).]

Szeregi: »nieruchomy i niemy« (1): Ná inem ftworzeniu nieruchomem y niemem/ ieft ślad y przeście po ktorem ciemniey znać tego co przyřzedł: ále ná rozumnem człowieku/ ieft obraz y podobieństwo Bořkie/ po którym łácniey tego czij ieft obraz poznáć y rozmiłowáć fie go káždy może. SkarŻyw A3.

»(tak) ruchomy i (jako) nieruchomy« = mobilis et immobilis JanStat [szyk 13:2] (15): GroicPorz 12v; wśzyřtki dobrá ich/ ruchomé y nieruchomé/ [...] niech będą publikowáne SarnStat 218; iefliby Wśi/[...] twiérdze/pořseřię/ y którękolwiek dobrá/ y inné rzeczy ruchomé y nieruchomé [...] śmiał by wydzieráć SarnStat 897, 108, 190, 194, 250, 253 (14).

a. Mocny, trwały (3) :

W połączeniach pleonastycznych (2): Bo Chrístus zgoła nieruchoma opoká *WujJud* 122v; Ten Kościół Boży Święty iest názwany dom Bogá żywego/ zbudowany z żywych y duchownych kámieni/ ná fkále nieruchomey *WujJudConf* 119v.

W przeciwstawieniu: »być nieruchomym ... ruchać się« (1): Pátrz co Fortuná broi: to fie popfowało Co było nieruchome/ trwa co fie rucháło. *SzarzRyt* D2v.

Synonimy: a. mocny, trwały.

Cf **NIERUCHAJĄCY, NIERUCHOWNY, NIERUSZAJĄCY, [NIERUSZYSTY], RUCHOMY**

MF